

VÝVOJ REÁLNEJ EKONOMIKY VO 4. ŠTVRŤROKU 2008

HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT

Hrubý domáci produkt (HDP) medziročne vzrástol vo 4. štvrtroku 2008 podľa revidovaných údajov Štatistického úradu SR o 2,5 % v stálych cenách. V porovnaní s 3. štvrtkom 2008 sa jeho tempo rastu spomalilo o 4,1 percentuálneho bodu. V roku 2008 tak vzrástol HDP medziročne o 6,4 % v stálych cenách.

Na spomalení medziročnej dynamiky HDP sa z produkčného hľadiska podieľal najmä pokles pridanej hodnoty v priemysle a pokles čistých daní z produktov. Nominálny objem vytvoreného HDP vo 4. štvrtroku 2008 predstavoval 17,3 mld. €, čo bolo o 4,7 % viac ako pred rokom.

DOPYT

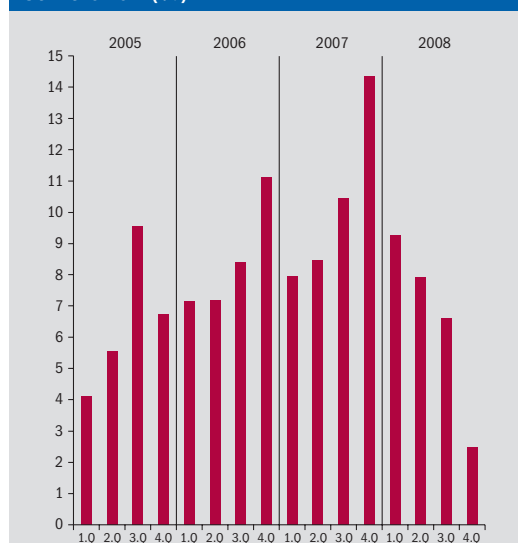
Štruktúru ekonomického rastu vo 4. štvrtroku 2008 ovplyvnil na strane použitia rast domáceho dopytu¹³ (2,8 % v stálych cenách) a pokles zahraničného dopytu (-7,8 %). Prorastovo na ekonomický rast pôsobili všetky komponenty domáceho dopytu.

Rast domáceho dopytu bol vo 4. štvrtroku 2008 o 4,4 percentuálneho bodu pomalší ako v predchádzajúcom období a reálne vzrástol o 2,8 %. Spotrebná zložka domáceho dopytu sa medziročne zvýšila o 4,0 %, čo znamenalo spomalenie jej dynamiky o 1,8 percentuálneho bodu oproti 3. štvrtroku 2008. Tento vývoj bol ovplyvnený nižším rastom spotrebných výdavkov domácností (vo 4. štvrtroku 2008 o 4,7 %, pričom v predchádzajúcom štvrtroku to bolo o 6,0 %), ako aj vládnu spotrebou, ktorá vzrástla o 2,3 % (o 3,0 percentuálneho bodu menej ako v 3. štvrtroku 2008). Spotreba neziskových inštitúcií slúžiacich domácnostiam dosiahla rýchlejšiu rast ako pred štvrtkom.

Vo 4. štvrtroku 2008 vzrástli investície vo všetkých kategóriách produkcie, pričom oproti predchádzajúcej štvrtke sa ich dynamika spomalila. V porovnaní s 3. štvrtkom 2008 sa podiel investícií do strojov zvýšil o 0,7 percentuálneho bodu, zatiaľ čo podiel stavebných investícií poklesol o 1,2 percentuálneho bodu. K rastu fixných investícií prispeli všetky sektory ekonomiky.

Výdavky na konečnú spotrebu za 4. štvrtrok 2008 medziročne vzrástli o 4,0 % v stálych ce-

Graf 24 Vývoj reálneho HDP podľa štvrtkov (%)

Zdroj: ŠÚ SR.

Graf 25 Vývoj domáceho a zahraničného dopytu (index, ROMR = 100)

Zdroj: ŠÚ SR a prepočty NBS.

¹³ Súčet konečnej spotreby domácností, konečnej spotreby verejnej správy, konečnej spotreby neziskových inštitúcií slúžiacich domácnostiam a tvorby hrubého kapitálu.

Tab. 14 Vývoj hrubého domáceho produktu podľa použitia (index, ROMR = 100, stále ceny)

	2007		2008				
	4.Q	rok	1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	rok
Hrubý domáci produkt	114,3	110,4	109,3	107,9	106,6	102,5	106,4
Domáci dopyt	113,4	106,5	109,5	107,0	107,2	102,8	106,4
Konečná spotreba	103,8	104,9	106,6	106,5	105,8	104,0	105,7
Konečná spotreba domácností	105,8	107,1	108,4	105,7	106,0	104,7	106,1
Konečná spotreba verejnej správy	98,7	98,7	100,7	109,6	105,3	102,3	104,3
Neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam	104,0	102,0	101,9	101,0	100,4	102,2	101,4
Tvorba hrubého fixného kapitálu	107,0	108,7	107,5	111,8	107,3	101,4	106,8
Vývoz výrobkov a služieb	111,6	113,8	111,2	108,1	102,7	92,2	103,2
Dovoz výrobkov a služieb	110,2	108,9	110,6	107,7	103,6	93,3	103,3

Zdroj: ŠÚ SR.

Tab. 15 Štruktúra tvorby hrubého fixného kapitálu za 4. štvrťrok 2008 (bežné ceny)

	Tvorba hrubého fix. kapitálu (mil. EUR)	Podiel (%)	Index	
			3.Q 08	4.Q 08
			3.Q 07	4.Q 07
Hospodárstvo SR spolu	4 678	100,0	109,2	104,6
<i>v tom podľa sektorov:</i>				
Nefinančné korporácie	3 119	66,7	104,0	103,1
Finančné korporácie	75	1,6	90,0	102,4
Verejná správa	493	10,5	125,4	102,6
Domácnosti	980	20,9	126,6	110,9
Neziskové inštitúcie	10	0,2	106,6	101,0
<i>z toho podľa klasifikácie produkcie:</i>				
Stroje	1 710	36,6	126,7	107,6
v tom: ostatné stroje a zariadenia	1 285	27,5	121,1	110,2
dopravné zariadenia	426	9,1	141,5	100,6
Stavby	2 570	54,9	105,8	103,5
v tom: budovy na bývanie	471	10,1	124,0	115,1
ostatné stavby	2 099	44,9	102,4	101,2

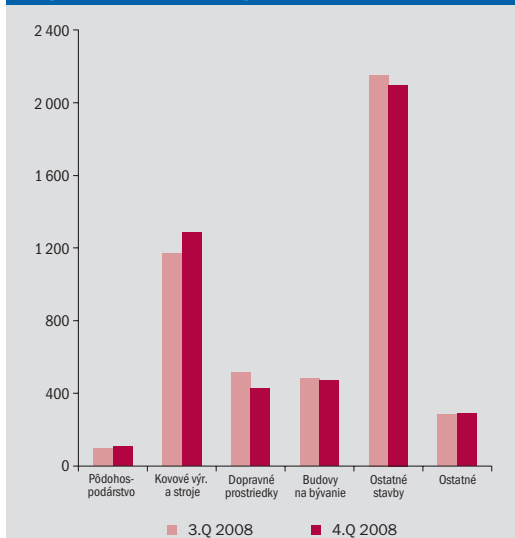
Zdroj: ŠÚ SR.

nách (predchádzajúci štvrťrok o 5,8 %). Z hľadiska jednotlivých zložiek bol vývoj konečnej spotreby domácností ovplyvnený spomalením rastu miezd i zamestnanosti. Vo 4. štvrťroku 2008 pokračoval rast podielu celkových pohľadávok peňažných finančných inštitúcií voči domácnostiam na konečnej spotrebe, ktorý sa oproti predchádzajúcemu štvrťroku zvýšil o 0,8 percentuálneho bodu na 33,2 %.

Rast spotreby vlády (2,3 % v stálych cenách) bol ovplyvnený najmä rastom naturálnych sociálnych príspevkov.

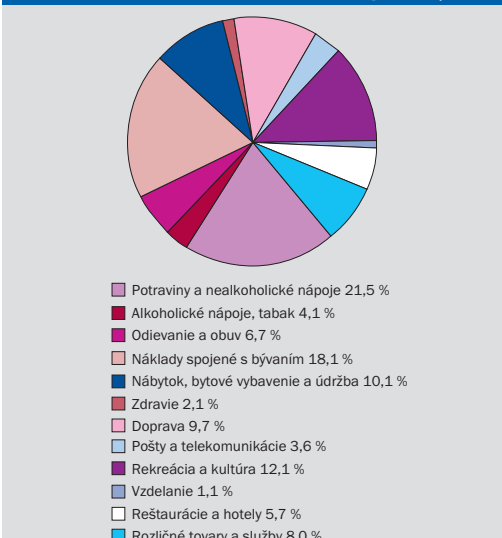
V rámci konečnej spotreby domácností z hľadiska medzročného nárastu jednotlivých skupín spotrebných výdavkov v stálych cenách rástli vo 4. štvrťroku 2008 najrýchlejšie výdavky domácností na nábytok, bytové vybavenie a bežnú údržbu domu

Graf 26 Členenie tvorby hrubého fixného kapitálu z hľadiska produkcie (mil. EUR)

Zdroj: ŠÚ SR.

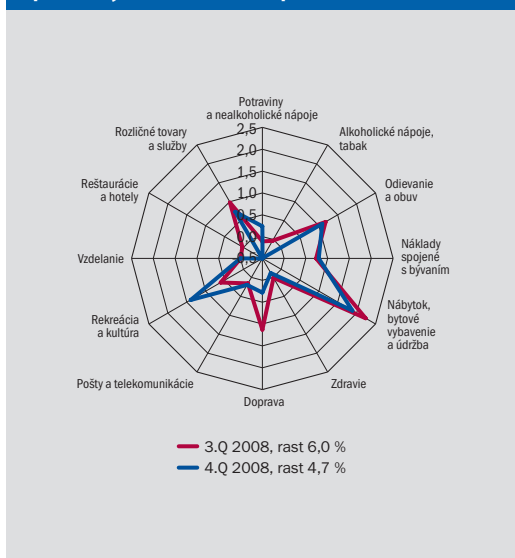
Graf 27 Štruktúra konečnej spotreby domácností vo 4. štvrťroku 2008 (podieľ v %)

Zdroj: ŠÚ SR.

Poznámka: Jednotlivé položky konečnej spotreby nie sú aditívne.

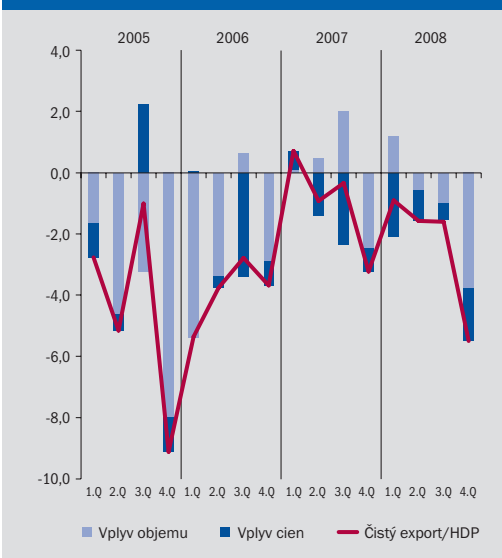
Graf 28 Príspevky jednotlivých skupín spotrebných výdavkov k rastu konečnej spotreby domácností (p. b.)

Zdroj: Prepočty NBS z údajov ŠÚ SR.

Poznámka: Jednotlivé položky konečnej spotreby nie sú aditívne.

Graf 29 Podiel čistého exportu na HDP v bežných cenách (%)

Zdroj: Prepočty NBS z údajov ŠÚ SR.

a na odievanie a obuv. Z hľadiska podielu najväčšiu časť spotreby tvorili rovnako ako v 3. štvrťroku 2008 výdavky na potraviny a nealkoholické nápoje (21,5 %) a výdavky spojené s bývaním (18,1 %).

Rast konečnej spotreby domácností bol vo 4. štvrťroku 2008 založený (z hľadiska príspev-

kov) predovšetkým na spotrebných výdavkoch na nábytok, bytové vybavenie a bežnú údržbu domu; rekreáciu a kultúru a na odievanie a obuv.

Vývoz i dovoz výrobkov a služieb v bežných cenách zaznamenali medziročný pokles o 10,1 %, a

Tab. 16 Príspevky ceny a objemu k vývoju vývozu a dovozu (p. b.)

	<u>4.Q 07</u> <u>4.Q 06</u>	<u>2007</u> <u>2006</u>	<u>1.Q 08</u> <u>1.Q 07</u>	<u>2.Q 08</u> <u>2.Q 07</u>	<u>3.Q 08</u> <u>3.Q 07</u>	<u>4. Q 08</u> <u>4. Q 07</u>	<u>2008</u> <u>2007</u>
Vývoz výrobkov a služieb (medziročný rast v %, bežné ceny)	11,6	14,4	14,6	11,4	4,5	-10,1	4,6
Príspevok objemu	11,6	13,8	11,2	8,1	2,7	-7,8	3,2
Príspevok ceny	0,0	0,6	3,3	3,2	1,8	-2,3	1,4
Dovoz výrobkov a služieb (medziročný rast v %, bežné ceny)	11,0	10,7	16,6	12,2	6,2	-6,9	6,4
Príspevok objemu	10,2	8,9	10,6	7,7	3,6	-6,7	3,3
Príspevok ceny	0,8	1,8	6,0	4,5	2,6	-0,2	3,1
Podiel čistého exportu na HDP (podiel v %, bežné ceny)	-3,2	-1,0	-0,9	-1,6	-1,6	-5,5	-2,4
Príspevok objemu	-2,5	0,0	1,2	-0,6	-1,0	-3,8	-1,1
Príspevok ceny	-0,8	-1,0	-2,1	-1,0	-0,5	-1,7	-1,3
Terms of trade (index)	99,2	98,9	97,7	98,9	99,3	97,7	98,4

Zdroj: Prepočty NBS z údajov ŠÚ SR.

Poznámky: Prepočítané z hodnôt HDP v mil. Sk, príspevok dovozu výrobkov a služieb znižuje čistý export a HDP, odchýlky v medzisúčtoch sú v dôsledku zaokrúhľovania. Terms of trade sú počítané z medziročných zmien deflátorov vývozu a dovozu výrobkov a služieb.

resp. o 6,9 %. Nominálny čistý vývoz sa v porovnaní s 3. štvrťrokom 2008 zhoršil približne o 677 mil. € a dosiahol deficit 957 mil. €.

Čistý vývoz v stálych cenách vo 4. štvrťroku 2008 bol po zohľadnení vývoja cien na zahraničných trhoch deficitný v objeme 202 mil. € (o 784 mil. € viac ako pred rokom).

Vývoj importných cien v zahraničnom obchode vyjadrený deflátorom dovozu výrobkov a služieb súvisel predovšetkým s vývojom cien komodít. Importné ceny medziročne poklesli o 0,2 % a exportné ceny o 2,5 %. Vo 4. štvrťroku 2008 tak došlo k zhoršeniu výmenných relácií.

Exportná výkonnosť slovenskej ekonomiky sa vo 4. štvrťroku 2008 v porovnaní s predchádzajúcim štvrťrokom znížila o 1,6 percentuálneho bodu. Podiel vývozu výrobkov a služieb na HDP v bežných cenách dosiahol 75,3 %. Naopak, dovozná náročnosť vzrástla o 1,3 percentuálneho bodu na úroveň 80,8 %. Otvorenosť slovenskej ekonomiky meraná podielom vývozu a dovozu výrobkov a služieb na nominálnom HDP sa oproti predchádzajúcemu obdobiu znížila o 1,3 percentuálneho bodu a dosiahla 156,1 %.

PONUKA

Tvorba HDP vo 4. štvrťroku 2008 súvisela s vývojom pridanej hodnoty, ktorá vzrástla medziročne o 3,6 % v stálych cenách (v 3. štvrťroku 2008 o 6,9 %). Čisté dane, ktoré zahŕňajú daň z pri-

Graf 30 Vývoj exportnej výkonnosti a dovoznej náročnosti (%)

Zdroj: ŠÚ SR.

Tab. 17 Tvorba hrubého domáceho produktu a jeho zložiek (index, ROMR = 100, stále ceny)

	2007		2008				
	4.Q	Rok	1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	Rok
Hrubá produkcia	114,3	110,9	108,3	109,9	105,2	101,4	106,0
Medzispotreba	115,6	111,2	107,3	110,8	103,9	100,1	105,3
Pridaná hodnota	112,3	110,4	110,2	108,6	106,9	103,6	107,2
Čisté dane z produktov ¹⁾	134,4	110,7	99,9	101,7	103,7	93,7	99,4

Zdroj: ŠÚ SR.

1) Daň z pridanej hodnoty, spotrebná daň, daň z dovozu, mínus subvencie.

Tab. 18 Vývoj hrubého domáceho produktu podľa odvetví (index, ROMR = 100, stále ceny)

Odvetvie ekonomickej činnosti	4.Q 07	2007	1.Q 08	2.Q 08	3.Q 08	4.Q 08	2008
	4.Q 06	2006	1.Q 07	2.Q 07	3.Q 07	4.Q 07	2007
HDP	114,3	110,4	109,3	107,9	106,6	102,5	106,4
v tom:							
Pôdohospodárstvo	120,0	109,2	106,4	97,1	106,0	113,9	109,2
Priemysel	117,9	113,0	111,4	106,9	90,7	79,8	96,3
Stavebníctvo	105,8	107,8	107,3	106,6	108,7	129,3	114,0
Obchod, hotely a reštaurácie a doprava	116,7	114,1	116,2	113,6	119,4	118,8	117,0
Finančné prostried. a nehnuteľnosti	109,1	104,2	105,5	107,2	116,8	111,6	110,5
Ver. správa, školstvo, zdravotníctvo a ostatné spoloč., soc. a osobné služby	101,2	108,2	106,3	108,0	107,8	104,8	106,7
Čisté dane z produktov ¹⁾	134,4	110,7	99,9	101,7	103,7	93,7	99,4

Zdroj: ŠÚ SR.

1) Daň z pridanej hodnoty, spotrebná daň, daň z dovozu, mínus subvencie.

danej hodnoty, spotrebnú daň a daň z dovozu, poklesli po očistení od subvencií o 6,3 % (pred štvrtkom rast o 3,7 %) z dôvodu základného efektu predzásobenia cigaretami. Dynamika medzispotreby sa spomalila o 3,8 percentuálneho bodu a dosiahla rast 0,1 %.

Rast pridanej hodnoty dosiahli všetky odvetvia okrem priemyslu. Najvyšší rast zaznamenala pridaná hodnota v stavebníctve (29,3 %), v obchode, v hoteloch a reštauráciách a v doprave (18,8 %) a v pôdohospodárstve (13,9 %).

HRUBÝ NÁRODNÝ DÔCHODOK

Hrubý národný dôchodok¹⁴ (HND) sa vo 4. štvrtroku 2008 podľa revidovaných údajov Štatistického úradu SR medziročne zvýšil o 3,9 % v bežných cenách. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím sa jeho tempo rastu spomalilo o 12,6

percentuálneho bodu (z dôvodu výrazného zrýchlenia dynamiky prvotných dôchodkov platených rezidentmi nerezidentom). Hrubý národný disponibilný dôchodok (HNDD) medziročne vzrástol o 2,5 % v bežných cenách.

Z nižšieho objemu HND v porovnaní s HDP vyplýva, že vo 4. štvrtroku 2008 bol prílev príjmov osôb pracujúcich v zahraničí (kompenzácie pracovníkov) do ekonomiky nižší ako odlev príjmov z ekonomickej aktivity na území domácej ekonomiky do zahraničia (výnosy z majetku, reinvestovaný zisk a úroky).

MZDY, PRODUKTIVITA PRÁCE

Priemerná mesačná nominálna mzda zamestnanca hospodárstva SR vo 4. štvrtroku 2008 medziročne vzrástla o 4,6 % na 796,36 €, ale oproti predchádzajúcemu štvrtroku zaznamenala

¹⁴ Hrubý národný dôchodok (HND) je jedným z používaných makroekonomických indikátorov na meranie výkonnosti ekonomiky pri využití národného konceptu, kým HDP je založený na domácom koncepte, ktorý predstavuje konečný výsledok činnosti rezidentských jednotiek vyprodukovaný v sledovanom období. HND sa vypočíta ako HDP v trhových cenách mínus prvotné dôchodky platené rezidentmi nerezidentom plus prvotné dôchodky prijaté rezidentmi od nerezidentov. Hrubý národný disponibilný dôchodok (HNDD) je bilančná položka nefinančných národných účtov. Pri jeho výpočte sa HND znižuje o bežné transfery platené nerezidentským jednotkám a zvyšuje sa o bežné transfery prijaté od nerezidentských jednotiek.

Tab. 19 Porovnanie HDP, HND a HNDD mil. EUR (bežné ceny)

	2007		2008				
	4. Q	Rok	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok
Hrubý domáci produkt (HDP)	16 565	61 501	15 602	16 722	17 658	17 349	67 331
Hrubý národný dôchodok (HND)	16 004	59 798	15 597	16 086	17 327	16 632	65 642
Hrubý národný disponibilný dôchodok (HNDD)	15 863	59 004	15 317	15 796	17 018	16 260	64 391
HDP – indexy rastu	110,6	111,7	112,9	111,3	109,7	104,7	109,5
HND – indexy rastu	107,6	111,2	112,4	106,9	116,5	103,9	109,8
HNDD – indexy rastu	107,7	111,1	112,0	105,9	117,0	102,5	109,1
Podiel HND/HDP v %	96,6	97,2	100,0	96,2	98,1	95,9	97,5
Podiel HNDD/HDP v %	95,8	95,9	98,2	94,5	96,4	93,7	95,6

Zdroj: ŠÚ SR.

Tab. 20 Vývoj priemerných mesačných miezd a produktivity práce v hospodárstve SR (index, ROMR = 100)

	2007		2008				
	4. Q	Rok	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok
Mzda nominálna	108,0	107,2	110,0	109,5	108,8	104,6	108,1
Mzda reálna	104,5	104,3	105,8	104,8	103,5	99,8	103,3
Produktivita práce, b. c.	108,2	109,0	109,9	108,4	106,8	102,9	106,7
Produktivita práce, s. c.	111,8	107,7	106,4	105,1	103,3	100,8	103,7
Reálna produktivita práce - reálna mzda (p. b.)	7,3	3,4	0,6	0,3	-0,2	1,0	0,4
CPI (priemer za obdobie)	103,3	102,8	104,0	104,5	105,1	104,8	104,6

Zdroj: ŠÚ SR, prepočet NBS.

Poznámka: Produktivita práce počítaná z údajov HDP a zamestnanosti podľa štvrťročného štatistického výkazníctva.

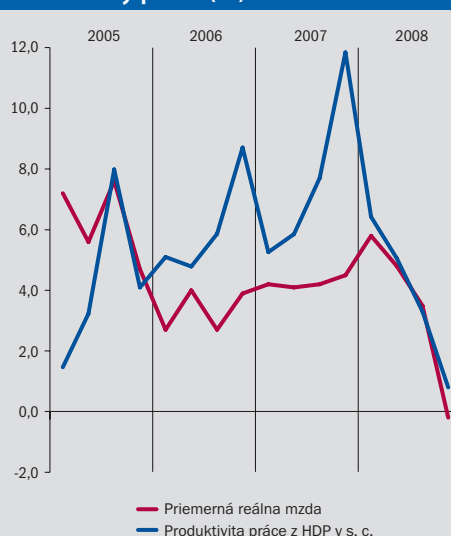
spomalenie rastu o 4,2 percentuálneho bodu. Spomalenie zaznamenali všetky odvetvia s výnimkou ťažby nerastných surovín, hotelov a reštaurácií a školstva.

Najvyšší rast nominálnej mzdy vo 4. štvrťroku 2008 zaznamenali: ťažba nerastných surovín (12,7 %), obchod (9,0 %), ostatné spoločenské služby (8,6 %), zdravotníctvo a sociálna pomoc (7,7 %), stavebníctvo (7,2 %) a školstvo (6,1 %).

Dynamika reálnej mzdy vo 4. štvrťroku 2008 poklesla o 0,2 %. Pokles reálnej mzdy zaznamenala vo 4. štvrťroku 2008 väčšina odvetví národného hospodárstva.

Oproti 3. štvrťroku 2008 sa tempo rastu produktivity práce v nominálnom vyjadrení spomalilo o 3,9 percentuálneho bodu, v reálnom vyjadrení o 2,5 percentuálneho bodu. Dynamika rastu

Graf 31 Vývoj reálnych miezd a reálnej produktivity práce (%)

Zdroj: ŠÚ SR, prepočet NBS.

Tab. 21 Vývoj priemerných kompenzácií na zamestnanca a produktivity práce v hospodárstve SR (metodika ESA 95) (index, ROMR = 100)

	2007		2008				
	4. Q	Rok	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok
Kompenzácie na zamestnanca, nominálne	109,8	108,7	110,9	110,4	109,2	106,2	109,0
Kompenzácie na zamestnanca, reálne	105,7	105,9	106,5	105,2	104,3	102,4	104,4
Produktivita práce, b. c.	108,1	109,4	109,8	108,1	106,8	102,5	106,5
Produktivita práce, s. c.	111,7	108,1	106,3	104,8	103,2	100,4	103,5
Reálna produktivita práce - reálne kompenzácie na zamestnanca (p. b.)	6,0	2,2	-0,2	-0,4	-1,1	-2,0	-0,9
ULC nominálne	98,2	100,6	104,4	105,3	105,8	105,8	105,3
Deflátor konečnej spotreby domácností	103,9	102,6	104,2	104,9	104,7	103,7	104,4

*Zdroj: ŠÚ SR, prepočet NBS.**Poznámka: Produktivita práce počítaná z údajov HDP a zamestnanosti podľa metodiky ESA 95.***Tab. 22 Vývoj reálnej produktivity práce a reálnych kompenzácií na zamestnanca vo 4. štvrtroku 2008 (index, ROMR = 100)**

	Reálna produktivita práce	Reálne kompenzácie na zamestnanca
NH spolu	100,4	102,4
Pôdohospodárstvo a rybolov	114,0	103,2
Priemysel	80,8	100,9
Stavebníctvo	117,9	95,7
Obchod, hotely a reštaurácie a doprava	114,2	102,6
Finančné sprostredkovanie a nehnuteľnosti	106,5	103,3
Verejná správa, školstvo, zdravotníctvo a ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby	104,8	105,5

Zdroj: ŠÚ SR, prepočet NBS.

reálnej produktivity práce predstihla dynamiku reálnej mzdy o 1 percentuálny bod.

Vo 4. štvrtroku 2008 nominálne kompenzácie na zamestnanca (metodika ESA 95) medziročne vzrástli o 6,2 % a v porovnaní s predchádzajúcim štvrtrokom sa ich dynamika spomalila o 3 percentuálne body.

Produktivita práce počítaná podľa metodiky ESA 95 na medziročnej báze vzrástla v nominálnom vyjadrení o 2,5 %, v reálnom o 0,4 %. Reálna produktivita práce v odvetvovom členení počítaná z údajov v ESA 95 zaznamenala vo 4. štvrtroku 2008 pokles v priemysle. V službách dosiahol rast produktivity práce 9,7 %.

Jednotkové náklady práce v metodike ECB (ULC ECB) počítané ako podiel rastu nominálnych kompenzácií na zamestnanca k rastu reálnej produktivity práce (HDP na celkovú zamestnanosť) z údajov v ESA 95 vzrástli vo 4. štvrtroku 2008 medziročne o 5,8 %, avšak v porovnaní s 3. štvrtrokom 2008 zostali nezmenené. Dôvodom takéhoto vývoja je najmä výrazné spomalenie reálnej produktivity práce v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka.

PRÍJMY A VÝDAVKY DOMÁCNOSTÍ

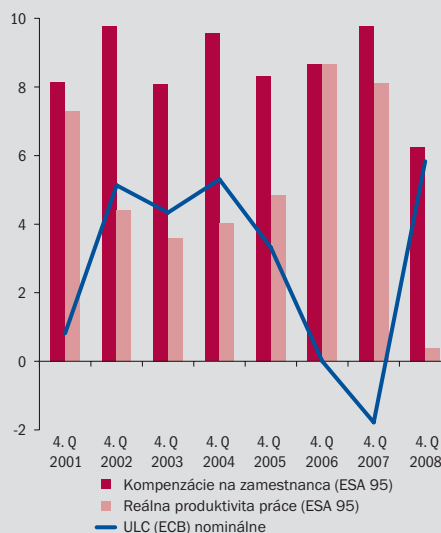
Podľa predbežných údajov ŠÚ SR dosiahli vo 4. štvrtroku 2008 bežné príjmy domácností

15,6 mld. € pri medziročnom nominálnom raste o 11,9 %. Oproti 3. štvrtroku 2008 sa ich dynamika spomalila o 0,5 percentuálneho bodu. V rámci bežných príjmov dosiahol najrýchlejšiu dynamiku rastu hrubý zmiešaný dôchodok (21,5 %).

Bežné výdavky domácností (výdavky, ktoré platí obyvateľstvo iným sektorom a priamo ich nespotrebuje) medziročne vzrástli o 11,4 % a dosiahli 4,5 mld. €. V porovnaní s predchádzajúcim štvrtrokom sa ich dynamika spomalila o 1,2 percentuálneho bodu. Medziročný rast bežných výdavkov súvisel s rastom bežných daní z dôchodkov a majetku a s rastom sociálnych príspevkov.

Po úhrade bežných výdavkov z bežných príjmov zostal domácnostiam na ďalšie použitie hrubý disponibilný dôchodok vo výške 11,1 mld. €, ktorý medziročne vzrástol o 12,1 % (v 3. štvrtro-

Graf 32 Jednotkové náklady práce a ich komponenty v metodike ECB (%)

Zdroj: ŠÚ SR, prepočet NBS.

Tab. 23 Tvorba a použitie dôchodkov v sektore domácností (bežné ceny)

	mld. EUR		Index ¹		Podiel v %	
	4.Q 2007	4.Q 2008	4.Q 07 / 4.Q 06	4.Q 08 / 4.Q 07	4.Q 2007	4.Q 2008
Odmeny zamestnancov (všetky sektory)	7,1	7,6	110,9	106,7	50,9	48,5
z toho: hrubé mzdy a platy	5,6	6,0	110,5	106,8	39,9	38,1
Hrubý zmiešaný dôchodok	4,0	4,9	111,4	121,5	28,7	31,2
Dôchodky z majetku – príjmové	0,4	0,5	143,2	110,4	3,1	3,1
Sociálne dávky	2,0	2,2	111,0	111,7	14,1	14,0
Ostatné bežné transfery – príjmové	0,5	0,5	126,0	111,0	3,2	3,2
Bežné príjmy spolu	14,0	15,6	112,3	111,9	100,0	100,0
Dôchodky z majetku – výdavkové	0,2	0,2	93,1	106,4	5,1	4,9
Bežné dane z dôchodkov, majetku atď.	0,7	0,8	118,2	116,6	17,3	18,2
Sociálne príspevky	2,7	3,0	113,0	110,9	67,2	66,8
Ostatné bežné transfery – výdavkové	0,4	0,5	110,4	109,0	10,4	10,1
Bežné výdavky spolu	4,0	4,5	112,4	111,4	100,0	100,0
Hrubý disponibilný dôchodok	9,9	11,1	112,3	112,1	-	-
Úprava vyplývajúca zo zmien čistého majetku domácností v rezervách penzijných fondov	0,3	0,3	92,9	106,1	-	-
Konečná spotreba domácností	9,0	9,7	109,9	108,5	-	-
Hrubé úspory domácností	1,2	1,7	126,5	136,9	-	-

Zdroj: ŠÚ SR.

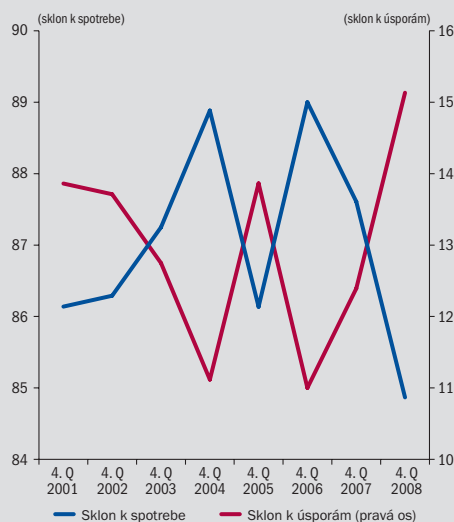
1) Indexy počítané z hodnôt vyjadrených v mil. Sk.

ku 2008 vzrástol o 12,3 %). Z disponibilného dôchodku použili domácnosti na konečnú spotrebu 87,2 %, zvyšok smeroval do hrubých úspor, ktoré medziročne vzrástli o 36,9 %. Miera hrubých úspor domácností dosiahla 15,1 % a v porovnaní s 3. štvrtkom 2008 bola o 9 percentuálnych bodov vyššia.

ZAMESTNANOSŤ, NEZAMESTNANOSŤ

Zamestnanosť podľa štatistického zisťovania medziročne vzrástla vo 4. štvrtroku 2008 o 1,7 % a podľa metodiky národných účtov (ESA 95) o 2,1 %. Medziročný rast zamestnanosti bol podľa výberového zisťovania pracovných síl (VZPS) 2,8 % a v porovnaní s 3. štvrtkom 2008 sa spomalil o 1,7 percentuálneho bodu. Počet pracujúcich v zahraničí medziročne poklesol o 12,2 %. Z hľadiska štruktúry pracujúcich ovplyvnil vývoj

Graf 33 Sklon domácností k úsporám a spotrebe (%)

Zdroj: ŠÚ SR, prepočet NBS.

Tab. 24 Vývoj hrubého disponibilného dôchodku (index, ROMR = 100, bežné ceny)

	2007		2008				
	4. Q	Rok	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok
Hrubý disponibilný dôchodok	112,3	112,0	110,3	112,7	112,3	112,1	111,9
Konečná spotreba domácností	109,9	109,9	112,9	110,9	111,1	108,5	110,8
Hrubé úspory domácností	126,5	141,2	76,2	126,9	133,5	136,9	122,3
Podiel hrubých úspor na hrubom disponibilnom dôchodku (%)	12,4	8,4	4,7	9,6	6,2	15,1	9,2

Zdroj: ŠÚ SR, prepočet NBS.

Tab. 25 Vývoj zamestnanosti a nezamestnanosti (priemer za obdobie)

	2007		2008				
	4. Q	Rok	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok
Zamestnanosť podľa štatistického výkazníctva ¹⁾ tis. osôb	2 252,5	2 222,7	2 260,9	2 274,4	2 294,1	2 290,6	2 280,0
index ROMR = 100	102,2	102,5	102,7	102,7	103,2	101,7	102,6
Pracujúci podľa VZPS tis. osôb	2 398,4	2 357,3	2 391,3	2 404,8	2 472,9	2 466,0	2 433,8
index ROMR = 100	102,8	102,4	102,8	102,9	104,5	102,8	103,2
Zamestnanosť podľa ESA 95 tis. osôb	2 204,7	2 177,0	2 207,7	2 226,9	2 262,6	2 251,0	2 237,1
index ROMR = 100	102,3	102,1	102,8	102,9	103,2	102,1	102,8
Nezamestnanosť podľa VZPS tis. osôb	275,3	291,9	280,5	270,8	244,1	234,4	257,5
index ROMR = 100	86,3	82,6	92,6	93,0	81,9	85,1	88,2
Miera nezamestnanosti podľa VZPS v %	10,3	11,0	10,5	10,1	9,0	8,7	9,6
Miera evidovanej nezamestnanosti v % ²⁾	7,9	8,4	7,8	7,4	7,5	7,9	7,7

Zdroj: ŠÚ SR.

1) Od roku 2007 vrátane profesionálnych vojakov.

2) Prepočet NBS z mesačných údajov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

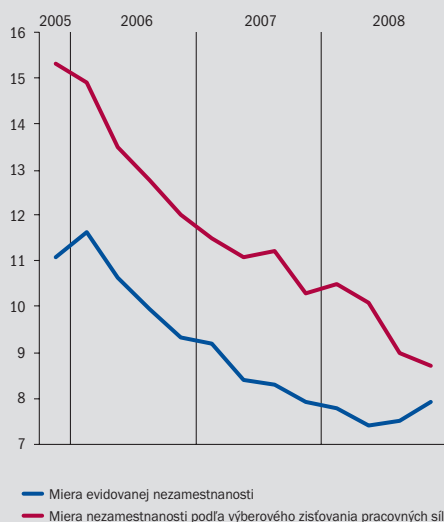

celkovej zamestnanosti (VZPS) vo 4. štvrtroku 2008 vyšší počet podnikateľov, ktorý sa zvýšil o 10,3 %. Počet zamestnancov medziročne vzrástol o 2,0 %.

Z hľadiska odvetvového členenia zamestnanosť vzrástla vo 4. štvrtroku 2008 (metodika ESA 95) medziročne najviac v stavebníctve, doprave, skladovaní, poštách a telekomunikáciách, v hoteloch a reštauráciách, v nehnuteľnostiach a prenájme a vo finančnom sprostredkovaní. Ostatné spoločenské služby, priemysel, zdravotníctvo, školstvo a poľnohospodárstvo nedosiahli úroveň zamestnanosti spreď roka.

Podľa výberového zisťovania pracovných síl sa počet nezamestnaných vo 4. štvrtroku 2008 medziročne znížil o 14,9 %. Pokles počtu nezamestnaných sa premietol do miery nezamestnanosti, ktorá vo 4. štvrtroku 2008 predstavovala 8,7 %

Graf 34 Vývoj miery nezamestnanosti (%)

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a ŠÚ SR.

Tab. 26 Vývoj zamestnanosti podľa odvetví (metodika ESA 95) (index, ROMR = 100)

	2007		2008				
	4. Q	Rok	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok
Spolu	102,3	102,1	102,8	102,9	103,2	102,1	102,8
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo	92,0	93,5	100,8	101,4	101,0	99,9	100,8
Priemysel	102,0	102,4	103,2	102,6	101,7	98,8	101,6
Ťažba nerastných surovín	105,6	103,6	102,0	99,6	95,7	94,2	97,8
Priemyselná výroba	102,6	103,0	103,9	103,3	102,3	99,2	102,2
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	92,3	93,5	94,0	92,8	93,6	93,7	93,5
Stavebníctvo	107,1	107,1	105,9	106,4	109,1	109,6	107,8
Obchod	109,0	106,6	104,5	105,6	104,3	103,2	104,4
Hotely a reštaurácie	100,8	101,1	110,0	108,9	103,5	105,0	106,8
Doprava, skladovanie, pošty a telekomunikácie	102,9	102,6	106,8	107,5	105,1	106,2	106,4
Finančné sprostredkovanie	100,2	100,7	104,1	103,6	103,9	104,3	104,0
Nehnutelnosti, prenájom a obchodné činnosti	98,8	98,1	103,0	102,8	109,0	104,9	104,9
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenia	97,8	99,4	99,5	100,5	101,0	101,8	100,7
Školstvo	96,8	98,0	97,7	98,1	100,5	99,7	99,0
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	109,2	108,1	96,4	97,1	99,1	99,6	98,1
Ostatné spoločenské služby	91,2	91,3	99,4	95,3	97,0	98,1	97,4

Zdroj: ŠÚ SR.

Tab. 27 Výsledky finančného hospodárenia (mil. EUR, bežné ceny)

	2006	2007	2008 ¹⁾	Index 2008 2007
Hospodársky výsledok (pred zdanením)				
Nefinančné a finančné korporácie spolu	8 908,6	10 886,9	8 916,9	81,9
z toho				
Nefinančné korporácie	9 305,9	10 243,8	9 484,7	92,6
Finančné korporácie	-397,3	643,1	-567,8	-
v tom				
NBS	-1 498,0	-646,0	-1 227,4	-
Finančné korporácie bez NBS	1 100,6	1289,2	659,6	51,2

Zdroj: ŠÚ SR a NBS.

1) Neauditovaný hospodársky výsledok.

a v porovnaní s 3. štvrťrokom 2008 poklesla o 0,3 percentuálneho bodu. Podľa evidencie úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, dosiahla miera nezamestnanosti vo 4. štvrťroku 2008 v priemere 7,9 %, čo však bolo o 0,4 percentuálneho bodu viac ako v predchádzajúcom štvrťroku.

Pokračujúci trend rastu ponuky práce (t. j. osôb v produktívnom a poproduktívnom veku) sa vo 4. štvrťroku 2008 v porovnaní s 3. štvrťrokom 2008 premietol predovšetkým do nárastu počtu ekonomicky neaktívnych osôb (t. j. osôb, ktoré neboli na trhu práce). V dôsledku tohto vývoja sa miera ekonomickej aktivity, ktorá dosiahla 59,1 %, znížila v porovnaní s predchádzajúcim štvrťrokom o 0,4 percentuálneho bodu. Miera zamestnanosti vo 4. štvrťroku 2008 dosiahla 62,9 % a v porovnaní s 3. štvrťrokom 2008 sa spomalila o 0,2 percentuálneho bodu.

FINANČNÉ HOSPODÁRENIE

Podľa predbežných údajov ŠÚ SR vytvorili nefinančné a finančné korporácie v 1. až 4. štvrťroku 2008 zisk v objeme 8,91 mld. €. Vytvorený zisk bol v porovnaní s rovnakým obdobím roku 2007 nižší o 18,2 %, čo súviselo s nižšou tvorbou zisku v nefinančných korporáciách o 7,4 % a s dosiahnutou stratou vo finančných korporáciách na úrovni 0,57 mld. €.

Nižšia tvorba zisku nefinančných korporácií súvisela v rozhodujúcej miere s poklesom zisku

v priemyselnej výrobe, v odvetviach dopravy, skladovania, pôšt a telekomunikácií, hotelov, reštaurácií a ostatných spoločenských, sociálnych a osobných služieb. V odvetviach veľkoobchodu, maloobchodu, predaja motorových vozidiel, pohonných látok, stavebníctva, nehnuteľností, prenájmu, obchodných činností, poľnohospodárstva a školstva zisk naopak rástol.

Najväčší podiel na tvorbe zisku v roku 2008 v rámci nefinančných korporácií mali podnikateľské subjekty obchodu s hospodárskym výsledkom pred zdanením 2,77 mld. € (v porovnaní s rokom 2007 zisk vzrástol o 23,4 %), subjekty priemyselnej výroby s hospodárskym výsledkom pred zdanením 2,36 mld. € (-26,0 %) a subjekty pôsobiace vo výrobe a rozvoje elektriny, plynu a vody 1,51 mld. € (-15,2 %).

Finančné korporácie dosiahli v roku 2008 stratu 0,57 mld. € (v roku 2007 dosiahli zisk 0,64 mld. €). Na výslednej celkovej strate sa podieľal menší hospodársky výsledok poisťovacích korporácií, penzijných fondov (zisk klesol z 0,31 mld. € v roku 2007 na 0,01 mld. € v roku 2008) a ostatných finančných sprostredkovateľov (v roku 2007 dosiahli zisk 0,27 mld. € a v roku 2008 stratu 0,07 mld. €). NBS sa na výslednom hospodárskom výsledku finančných korporácií v roku 2008 podieľala celkovou stratou 1,23 mld. € (v roku 2007 zaznamenala stratu v objeme 0,65 mld. €). Komerčné finančné inštitúcie zaznamenali v roku 2008 zisk 0,71 mld. € (v roku 2007 dosiahli rovnaký objem zisku).

Tab. 28 Štatistická odvetvová klasifikácia ekonomických činností

	Výsledok hospodárenia pred zdanením	
	1. – 4.Q 2008 (v mil. EUR)	Index $\frac{1. – 4.Q 2008}{1. – 4.Q 2007}$
Nefinančné korporácie spolu	9 485	92,6
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo, rybolov, chov rýb	156	3,9x
Priemysel spolu	3 998	78,9
<i>Ťažba nerastných surovín</i>	134	130,0
<i>Priemyselná výroba</i>	2 355	74,0
Výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov	151	82,9
Výroba textílií a odevov	1	20,1
Spracúvanie kože a kožených výrobkov	19	126,3
Spracúvanie dreva a výrobkov z dreva	34	66,9
Výroba celulózy, papiera a výrobkov z papiera, vydavateľstvo a tlač	163	111,5
Výroba koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrového paliva	149	53,7
Výroba chemikálií, chemických výrobkov a chemických vlákien	80	109,3
Výroba výrobkov z gumy a plastov	72	65,0
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	283	107,4
Výroba kovov a kovových výrobkov	608	55,6
Výroba strojov a zariadení	183	78,0
Výroba elektrických a optických zariadení	160	54,2
Výroba dopravných prostriedkov	362	90,4
Výroba inde neklasifikovaná	89	286,0
<i>Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody</i>	1 509	84,8
Stavebníctvo	678	134,2
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	2 770	123,4
Hotely a reštaurácie	37	65,3
Doprava, skladovanie, pošty a telekomunikácie	707	52,9
Nehnuteľnosti, prenájom a obchodné činnosti	1 008	111,8
Školstvo	8	5,3x
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	40	-
Ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby	83	60,7

Zdroj: ŠÚ SR.